

Vážené dámy a páni,

dnes sme sa tu stretli, aby sme si spoločne pripomenuli 70. výročie oslobodenia našej obce od nemeckej okupácie počas druhej svetovej vojny. Druhá svetová vojna začala 1. septembra 1939 napadnutím Poľska Nemeckom. Vojny sa zúčastnilo 61 štátov z celého sveta, v ktorých žilo 80% celkovej svetovej populácie. Vojna zasiahla všetky kontinenty s výnimkou Antarktídy a Južnej Ameriky. Priamo sa však bojovalo najmä v Európe. Vojenské operácie zasiahli územia 40 štátov. V armádach bojujúcich štátov slúžilo 110 miliónov vojakov. Suma celkových nákladov na vojnu predstavovala sumu 4 trilióny amerických dolárov. Celkové obete sa odhadujú v rozmedzí od 50 do 62 miliónov, čo bolo cca 2,5% vtedajšej svetovej populácie. 37 miliónov boli civilisti. Najväčšie straty utrpel Sovietsky zväz 26 miliónov občanov. Veľké straty boli aj v Československu vyše 350 tisíc ľudí, z ktorých väčšina zahynula v koncentračných táboroch.

Naša obec bola oslobodená 6. apríla 1945 okolo 14:00 hodiny, kedy prišli po mláčnej ceste od Jablonice prví príslušníci Červenej armády. Nadšene ich privítali obyvatelia obce, častovali ich jedlom i občerstvením. Vojaci ČA sa nedali veľmi zdržiavať. Pýtali sa, ktorým smerom šli Nemci a keď zistili, že obec Nemci vyprázdnil, vystrelili raketu. Na to hneď pricválali kozáci na koňoch. Mnohí z nich mali kone ustaté, ranené, preto si ich pri pochode cez obec narýchlo povymieňali za čerstvé, domáce. Neobišlo sa to, pravda, bez plaču a väčších-menších scén. Takto v obci za 2 hodiny neostal okrem starých koní takmer ani jeden vlastný kôň. Postupujúci vojaci prišli v troch kavalkádach asi po 800 jazdcoch. Cválali cez obec za nadšeného víťania obyvateľstva smerom k Prietrži a Kunovu po ústupovej ceste nemeckých vojsk. Po nich prišli tankisti a trény. Keďže pri Prietrži narazili postupujúci jazdci na koncentrovaný odpor Nemcov a blížil sa večer, stiahla sa väčšia časť jazdcov do dediny na noc. Na hornom konci Hoštákov až do Kúžka i na Záhumní bolo toľko vozov a koní na ulici i vo dvoroch, že sa nedalo nikde prejsť.

Druhá svetová vojna sa skončila 8. mája 1945 bezpodmienečnou kapituláciou Nemecka. Naša sloboda bola veľmi draho vykúpená. Nesmieme nikdy zabudnúť na všetky hrôzy a obete druhej svetovej vojny! Vždy si s úctou a vďakou pripomínajme nesmrteľné činy hrdinov, ktorí položili to najcennejšie svoj vlastný život na oltár krajšej budúcnosti nás všetkých.

Nech pamiatka padlých hrdinov počas oslobodzovacích bojov zostane večná!